

JACOBUS JERONIMUS (POOL) EN ZIJN NAKOMELINGEN

door Mattie Bruining-Hoeksma en Annette van der Linden Boonstra

Generatie 1:

Jacobus Jeronimus (Pool) wordt geboren tussen 1690 en 1695 en overlijdt waarschijnlijk Drachtstercompagnie, rond 1780. Hij is de zoon van Hieronimus Baltemewits Dopkewits en Liefke Pieters, die we al eerder in dit blad tegenkwamen. Wie de naam Jacobus Jeronimus (Pool) intikt op het internet, merkt dat er heel veel verschillende aannames over zijn leven in omloop zijn. Vooral over de vraag, hoeveel keren Jacobus wel niet getrouwd zou zijn. Dat is natuurlijk te wijten aan het feit dat er helaas geen huwelijksinschrijvingen zijn gevonden. Ook het aantal kinderen varieert van negen tot elf.

Nu is dat niet zo heel belangrijk voor ons verhaal, want de inzenders van dit artikel stammen uit een huwelijk van Jacobus Jeronimus Pool, dat wel bekend is. De eerste lijn loopt via een zoon die toevallig als het enige kind uit het hele gezin is gedoopt en de andere lijn via een zoon, van wie in de overlijdensakte de namen van zijn ouders worden genoemd. Beide kinderen hebben wel dezelfde vader, maar niet dezelfde moeder. Dus nu is ook zeker dat Jacobus in ieder geval twee maal is getrouwd.

Het eerste huwelijk van Jacobus Jeronimus is rond 1715 in Drachten met Auk(jen) /Akke Jans. Zij is de dochter van Jan Errits en Fookjen Wytses en is gedoopt 27 maart 1692 in Drachten. Uit dit huwelijk wordt zoon Jeurjen Jacobus (Pool) geboren (**volgt 2a**).

Het tweede huwelijk is rond 1725 in Drachten met Klaaske Klazes. Zij zou een dochter kunnen zijn van Claas Pijters en Antje Minnerts. Als dat juist is, dan is zij gedoopt 16 oktober 1692 in Drachten. Het is echter dan wel heel vreemd dat geen van de vijf kinderen van dit echtpaar vernoemd wordt naar de ouders van moederskant. Uit dit huwelijk wordt zoon Johannes Jakobus (Pool) geboren (**volgt 2b**).

Generatie 2:

2a Jeurjen Jacobus (Pool) wordt gedoopt 19 mei 1720 in Drachten en overlijdt vóór 21 juli 1797 te Drachten, want op die datum is er een inschrijving begraven bekend:

Begraven : Jurjen Jacobes, ontvangen wegens lijklaken £ -:4:-

Citaat: onfang van de lijklaakens gebruikt over het doodvat van Jurjen Jacobes¹

Zijn eerste huwelijk is op 10 december 1752 in Drachten met Jeltje Johannes, waaruit één zoon bekend is. Na haar overlijden hertrouwt Jeurjen met Antje Roels na 1763 in Drachten. Uit dit huwelijk worden vijf kinderen geboren, waaronder dochter Aukjen (**volgt 3a**). Zijn vrouw Antje Roels overlijdt vóór 30 maart 1781 in Ureterp, want op die datum is er een inschrijving begraven bekend:

Overledene : de vrouw van Jurjen Jacobes, ontvangen wegens huur laken £ -:11:-.

Citaat: onfangen van Jurjen Jacobes vrouw laaken².

2b Johannes Jakobus (Pool) wordt rond 1732 in Noorderdrachten geboren en overlijdt op 5 januari 1816 in het Armenhuis, huisnr. 167, Zuiderdrachten. Zijn eerste huwelijk is op 4 mei 1760 met Trijntje Jans (Meeus) in Drachten. Zij overlijdt echter al vóór 1765 en er zijn geen kinderen bekend uit dit huwelijk.

Op 2 februari 1766 hertrouwt Johannes in Drachten met Lijsbet Rienks (de Jong).

Lijsbet is geboren rond 1744 in Noorderdrachten en is de dochter van Rienk Jurjens en Sijbrig Scheltes en zij overlijdt rond 1802. Johannes en Lijsbet krijgen vijf kinderen, waaronder zoon Jakobus Johannes (**volgt 3b**). Opmerkelijk detail is dat het eerste kind, Siebergjen, niet gedoopt is, maar de daarop volgende kinderen wel gedoopt zijn en dat de vader optreedt als doopgetuige.

Generatie 3:

3a Aukjen Jurjens (Pool) wordt rond 1766 in Ureterp geboren en is, net als haar halfbroer Martinus, niet gedoopt. De overige vier kinderen van Jeurjen zijn wel gedoopt en opmerkelijk is dat in de doopinschrijving op 12 december

¹ Bron: Archief college van diakenen Drachten; DTB 91; Aktedatum: 21-07-1797 (AlleFriezen).

² Bron Diaconie, kasboek Ureterp, Siegerswoude en Bakkeveen; DTB 26; Aktedatum 30-03-1781 (AlleFriezen).

1784 van broer Lammert en zusters Pijttje en Lutske expliciet vermeld wordt dat broer Lammert stom en doof is. Broer Roelof laat zichzelf op belijdenis in 1789 dopen.

De 12 Dec: Drie kinderen gedoopt van Jurjen, Jacobus en Antje
 Piets binnestep
 Het eerste, (desen was stom en doof) geboren de 12 Dec 1784 gen: Lammert
 Het tweede geb. de 12 april 1781 gen: Pijttje
 Het derde geb. de 22 Maig 1783 gen: Lutske
 Voer dese bijde laatste waren de Antjelen als
 gelovs en het vader als na het wet. vrom gcrent.

Bron: FamilySearch

Aukjen overlijdt op 25 juni 1833 in Zevenhuizen (Leek). Zij trouwt twee maal, haar eerste huwelijk is met Jasper Freerks op 12 december 1790 in Drachten. Jasper overlijdt al op jonge leeftijd vóór 1800. Hij is een zoon van Freerk Jaspers en Eelkjen Reinerts. Na het overlijden van haar man Jasper hertrouwt Aukjen op 21 augustus 1803 in Lippenhuizen met Albert Wopkes (Lap). Uit het huwelijk met Jasper worden twee kinderen geboren, waaronder zoon Freerk (Jaspers) Pool (**volgt 4b**).

3b Jakobus Johannes (Pool), arbeider, wordt geboren 19 april 1772 in Noorderdrachten en wordt samen met zijn broers Rienk en Jurjen gedoopt op 6 juni 1784.

Voorts zijn my donsdag gedoopt
 Jakobus... geboren den 19 april na licht geweten 1772 in N.D.
 Rienk... geboren den 18 jan 1774 in de N Drachten
 Jurjen geboren den 14 Decemb 1783 in de N Dracht
 Zynde des 3 zoonen van Johannes Jakobus en
 Lijobet Rienks in d'weld
 de vader was getuig

denselven dag* = 6 Junij 1784. Bron: FamilySearch

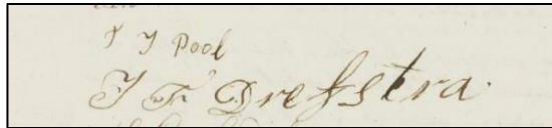
Jakobus overlijdt op 2 februari 1834 in huisnr. 45, Luxwoude. Op 19 januari 1794 trouwt hij in Drachten met Baukjen Gerardus, arbeidster en zonder beroep. Baukjen wordt rond 23 december 1766 in Drachten geboren en wordt op 24 december 1769 aldaar gedoopt. Zij overlijdt 7 november 1835 in huisnr. 31, Langezwaag en is de dochter van Gerardus Geerts en Mettje Jurjens (Bijlma). Jakobus en Baukjen krijgen vier kinderen, waaronder Johannes Jakobus (**volgt 4b**).

Generatie 4:

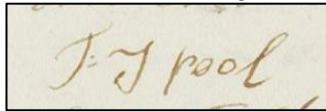
4a Freerk (Jaspers) Pool, arbeider, wordt volgens een akte van bekendheid geboren op 16 december 1791 in Drachten en overlijdt op 29 mei 1866 in Noordwolde. De akte van bekendheid is afgegeven bij zijn huwelijk met Freerkjen (Jelles) Drijfstra op 20 mei 1820 te Smallingerland. Freerkjen is de dochter van Jelle Freeks Drijfstra en Geertje Freerks en ook voor haar wordt een akte van bekendheid afgegeven. Zij wordt geboren op 6 april 1799 in Drachten en overlijdt op jonge leeftijd op 16 januari 1824 in Noorderdrachten.

Uit hun huwelijk worden twee kinderen geboren, waaronder zoon Jasper (**volgt 5a**). Dochter Geertje overlijdt al heel jong op 4-jarige leeftijd. Na het overlijden van zijn vrouw Freerkjen hertrouwt Freerk niet, maar krijgt nog wel drie kinderen bij Geeske (Jans) de Haas.

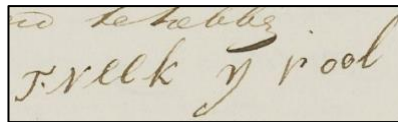
De handtekening van Freerk (Jaspers) Pool verandert nogal eens. Zo ontbreekt in de huwelijksakte van 1820 het streepje van de letter 'F' en is bij de geboorte van zijn zoon Jasper later in het jaar 1820 de 'F' het streepje wel duidelijk te zien. Bij het huwelijk van zijn zoon in 1843 tekent hij voluit met de voornaam 'Freerk'.

Bron: AlleFriezen (handtekeningen huwelijksakte)

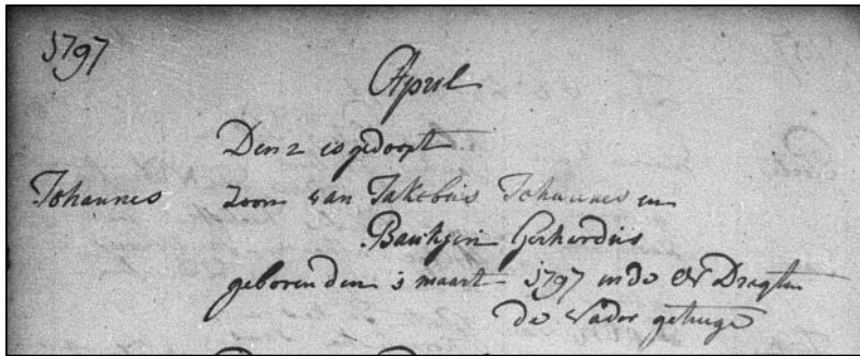

Bron: AlleFriezen (geboorte zoon)

Bron: AlleFriezen (huwelijk zoon)

4b Johannes Jakobus (Pool), arbeider, wordt geboren op 1 maart 1797 te Noorderdrachten en wordt op 2 april 1797 gedoopt, waarbij zijn vader doopgetuige is en hij overlijdt op 28 januari 1880 in huis nr. 187, Terwispel.

Bron: FamilySearch

Johannes trouwt op 25 mei 1816 te Langezwaag met Teetske Tjibbes (de Vries), arbeidster, zonder beroep. Teetske is een dochter van Tjibbe Jacobs (de Vries) en Rinske Sjoerds (Dijkstra) en wordt geboren op 19 november 1793 te Gorredijk en wordt aldaar gedoopt op 8 december 1793. Zij overlijdt 26 februari 1875 in huis nr. 162, Terwispel. Het echtpaar krijgt drie kinderen, waaronder Baukje Johannes Pool (**volg 5b**). Bij de volkstelling van 1829 woont Johannes met zijn vrouw, dochter Baukje en zoon Jacobus in huis nr. 9, Luxwoude. Hun derde kind, zoon Tjibbe, is al in 1827 overleden; hij is maar acht jaar geworden.

Generatie 5:

5a Jasper (Freerks) Pool, arbeider, wordt op 6 december 1820 in Noorderdrachten geboren en overlijdt 28 mei 1873 te Drachten. Op 19 april 1843 trouwt Jasper te Smallingerland met Hiltje (Andries) van den Bos. Zij is een dochter van Andrijs Annes (van den Bos) en Trijntje Roels (de Boer). Hiltje wordt 20 juli 1814 geboren in Lippenhuizen en overlijdt 2 april 1878 te Drachten. De huwelijksakte wordt wel door de bruid ondertekend, maar niet door de bruidegom. Hij verklaarde, evenals de moeder van de bruid, geen schrijven geleerd te hebben. Het echtpaar krijgt vijf kinderen, onder wie zoon Anne (**generatie 6**).

N.B.: Hiltje is een kleindochter van Anne Bartels en Maria Saakes (Hut) en achterkleindochter van Bartele Jeronimus (Poeske), die een zoon is van Hieronimus Baltemewits Dopkewits.

5b Baukje Johannes Pool, arbeidster, wordt geboren 13 mei 1817 in Langezwaag en overlijdt 26 mei 1875 in een schip in Terwispel. De ouders, Johannes Jakobus en Teetske Tjibbes, verzuimen in 1817 de geboorte van hun dochter Baukje aan te geven. Het echtpaar verhuist nogal eens, ze waren veenarbeiders, want het tweede kind wordt in Terwispel geboren en het derde kind in Luxwoude. Is dat de reden dat hun dochter niet aangegeven is? Baukje trouwt 4 maart 1839 met Jan (Pieters) Bakker, arbeider, schipper. Hij wordt 4 januari 1819 in Luinjeberd geboren en overlijdt 15 april 1886 in Leeuwarden. Jan is de zoon van Pieter Jans (Bakker) en Aafjen Hendriks (Jasper). In de huwelijksakte wordt de geboorte van Baukje door de vier getuigen bevestigd: *onder Eede dat Zij is geboren te Langezwaag op den dertienden der maand Mei, achttien honderd Zeventien, Zijnde Zij buiten Staat eene akte van geboorte of van bekendheid ter vervanging derzelve over te leggen, dewijl de aangifte daarvan is verzuimd geworden.*

Opmerkelijk is dat in de overlijdensakte van Baukjen weer een andere geboorteplaats wordt vermeld en wel de plaats Gersloot. Waarschijnlijk was het voor niemand echt duidelijk waar zij nou daadwerkelijk is geboren; we houden het er maar op dat de vier getuigen bij het huwelijk en zij zelf de juiste geboorteplaats hebben geweten. Het echtpaar krijgt negen kinderen, waaronder Pieter (Jans) Bakker, die op 23 april 1860 in Opsterland trouwt met Margjen (Jurjens) ten Hoeve. Pieter en Margjen zijn de betovergrootouders van Annette van der Linden-Boonstra en de stamreeks 'Pool' eindigt hier dus voor haar met voorouder Baukjen Johannes Pool.

Generatie 6:

6a **Anne (Jaspers) Pool**, arbeider en landbouwer, wordt geboren in Rottevalle op 29 mei 1858 en overlijdt in Opende (Gr.) op 1 juni 1942. Hij trouwt op 20 maart 1880 in Buitenpost met Froukje Drost. Zij wordt op 31 december 1857 geboren in Surhuisterveen en overlijdt in Opende (Gr.) op 12 juli 1938 en is een dochter van Betje (Jans) Drost (Maria Elisabeth).

Froukje wordt door haar moeder erkend op 23 februari 1880. Het echtpaar krijgt vier kinderen, onder wie zoon Ietsen.

Generatie 7:

7a **Ietsen (Annes) Pool**, mandenmaker, wordt op 25 augustus 1896 geboren in Opende gem. Grootegast (Gr.) en overlijdt aldaar op 29 december 1969. Hij trouwt op 23 mei 1919 in Oldekerk met Dirkje Bijlsma. Dirkje wordt op 2 december 1892 geboren in Niekerk en overlijdt op 9 februari 1981 in Opende (Gr.). Zij is een dochter van Eelke Lieuwes Bijlsma, visser en Martje Geerts Klamer.

Generatie 8:

8a **Eelke Ytzens Pool**, fabrieksarbeider, wordt op 25 februari 1923 geboren in Opende (Gr.) en overlijdt aldaar op 28 februari 2002. Hij trouwt op 20 december 1951 met Nieske Merkus. Niske wordt op 10 oktober 1926 geboren in Harkema en overlijdt op 27 juli 2012 in Opende (Gr.). Zij is een dochter van Bouwe Hielkes Merkus en Freerkje Freerks Weening.

Generatie 9:

9a **Ietsen Pool** wordt geboren op 9 november 1952 in Opende (Gr.).

Auteur Mattie Bruining-Hoeksma is de schoonzuster van Ietsen Pool en auteur Annette van der Linden-Boonstra is via Pieter (Jans) Bakker, een nakomeling van Baukjen Johannes Pool.